

og deels har jeg ogsaa fra andre Sider hørt adskillige Indvendinger fremsatte imod den foreslaaede Ordning, og jeg skal derfor forbeholde mig mulig at stemme imod det.

**Millicen:** Ved en af de Leiligheder, da den høitagtede Krigsminister var tilstede i Udvalget, tillod jeg mig at rette et Spørgsmaal til ham angaaende Bornholms Væbning, et Spørgsmaal, af hvis Besvarelse Resultatet foreligger her; det forekommer mig, hvis jeg ikke feiler meget, at den høitærede Krigsminister dengang hittede, at han ingenlunde var utilbøjelig til at give sit Samtykke til, at denne Væbningsforhold blev ordnet saaledes, som jeg med flere andre Medlemmer have stillet Forslag om under Nr. 22 i Udvalgets Betænkning. Den høitærede Krigsminister hittede desuden under denne Sags 1ste Behandling, at det hele Hærforslag tilsigtede en Tilnærmelse til en Almeenvæbning, skjøndt jeg unægteligt ikke kan see, at dette i nogen høi Grad er Tilfældet. Men, naar dette imidlertid er Tendentzen — og jeg tvivler ikke derom, da den høitærede Krigsminister har udtalt det —, saa forekommer det mig heller ikke rigtigt, at man ligefrem vil tilintetgjøre det lille Fragment af en Almeenvæbning, som nu findes i den bornholmste Millice. Det synes mig virkelig, at man under de tidligere Regjeringer, om man end just ikke har ladet sig det være magtpaaliggende Intet at gjøre for denne Millice, saa dog har behandlet den saa skjodesløst, at man deraf let kunde ledes til den Formodning, at det ligefrem tilsigtedes at ophæve dens Betydning og at tilintetgjøre den, for at Andre ikke skulde kunne henpege til den og sige: „See denne D har allerede en Almeenvæbning, og see, hvor blomstrende den er; den kan tjene til et Mønster for os og staae som et Maal, hvortil vi bør stræbe“. Jeg tør jo ikke sige, at det har været Tanken, men at det hele Forslag fra tidligere Regjeringers Side er blevet forsømt, troer jeg, at Ingen saa let vil indlade sig paa at modsigge. Naar den ærede Ordfører sagde, at Millicen i sin nuværende Stikfelse var ude af Stand til at forsvare Den, saa er det jo netop en Følge af, hvad jeg nu har tilladt mig at antyde.

Ogsaa jeg troer, at Millicen i sin nuværende Stikfelse ikke vil egne sig til at yde noget Forsvar; men, fordi en Ting er ubrugelig i den Stikfelse, hvori den ved mange Misgreb er kommen til at befinde sig, deraf følger ikke, at der ikke kan gives den en saadan Stikfelse og en saadan Tilværelse, at den nogenlunde bliver stillet til at opfylde sit Diemed, og jeg troer navnlig, at det vil kunne blive Tilfældet med Bornholms Millice. Den ærede Ordfører hittede ogsaa, at det Forslag, som jeg har været med at stille, gik ud paa, at Millicen skulde forblive usforandret, men det siger Forslaget slet ikke. Den ærede Ordfører ved jo meget godt, hvad Forslaget gaaer ud paa; han anførte ikke de sidste Ord af det, hvor det hedder, at Millicen skal vedblive at bestaae efter de hidtil gjældende Bestemmelser, indtil den omordnes ved særskilt Lov. Dette er jo dog en væsentlig Forandring. Jeg har meget imod Millicen i den Stikfelse, hvori den nu befinder sig, men jeg troer, at det, naar den bliver ordnet ved særskilt Lov, ved en Lov, der virkelig stemmer overeens med Dens Tare i det Hele og altsaa ogsaa med Fædrelandets, vil kunne bringes dertil, at den faaer en Stikfelse, der nogenlunde vil kunne fyldestgjøre det Diemed, som man oprindeligt har tilsigtet med den, da den for et Par Hundrede Aar siden blev oprettet. Man har sagt, at man burde betragte hele Bornholm som en Fæstning, og der ligger virkelig noget Sandt i denne Udtalelse; naar man tager Hensyn til Bornholms Naturbeskaffenhed fra Hammeren og ned til Swanke og derafra videre til Dueodde, saa vil man see, at den aldeles ligner, hvad man kalder en beskyttet Kyst, det vil sige, at der er høie Strænder og i Særdeleshed paa den første Strækning, som jeg nævnte, svære Brændinger, som gjøre en Gangang meget vanskeligt. Den anden Deel af Kysten har derimod jo ganske vist sine uborgbare Punkter, men Bornholm er jo ikke fuldt 11 □ Mile stor med en Befolkning af noget over 29,000 Mennesker, og der er intet Punkt paa Den, som er synderligt længere end 5 Quartmile fra Kysten, hvoraf følger, at det altsaa ikke vilde være vanskeligt for en Styrke, der maatte holdes samlet paa et eller andet dertil beqvemt